

Visatos
tyrinėjimai

audringas oras

mūsų nuostabioji
planeta

ĮDOMUSIS PASAULIS

MANO PIRMOJI ENCIKLOPEDIJA

mokslo
įdomybės

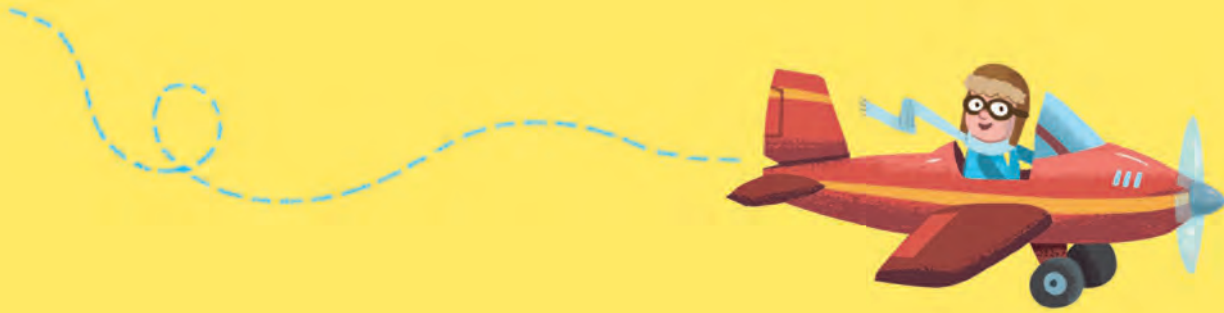
gyvenimas nuo
seniausių laikų

gyvūnų įvairovė

keistieji
dinozaurai

gamtos pasaulis

baltos lankos

ĮDOMUSIS PASAULIS MANO PIRMOJI ENCIKLOPEDIJA

Parašė Matthew Oldham, Emily Bone, Alex Frith,
Alice James, Minna Lacey, Abigail Wheatley

Iliustravo Lee Cosgrove, Tony Neal, Jane Newland

baltos lankos

Turinys

Mūsų pasaulis

6-37 puslapiai

Mūsų planetoje veši drėgnos džunglės, plyti karštos dykumos, tyvuliuoja gilūs mėlyni vandenynai ir gausu kitų nuostabių vietų su savo gyventojais – augalais ir gyvūnais.

Visata

38-71 puslapiai

Pažink Visatą, kurioje skraido greiti erdvėlaiviai ir šaudo meteoroidai, sukasi planetos ir spinduliuoja žvaigždės.

Mokslas

72-97 puslapiai

Kodėl daiktai juda? Kodėl girdime ausimis? Kurie daiktai skęsta, o kurie plūduriuoja? Sužinok atsakymus į pačius įdomiausius klausimus!

Mano kūnas

98-129 puslapiai

Tavo kūnas yra nuostabus. Sužinok, kaip veikia tavo puikios smegenys, stiprūs raumenys, jautrios juslės ir kitos kūno dalys, dirbančios išvien, kad būtum gyvas.

Gyvūnai

130-161 puslapiai

Pasižvalgyk po nepaprastą gyvūnijos pasaulį. Jame sutiksi visokiausių padarėlių – nuo mažučiu, baikščių ir švelnučių iki didelių, gauruotų ir nuožmių.

Dinozaurai

162-183 puslapiai

Seniai seniai Žemėje gyveno dinozaurai. Sužinok, koks buvo jų ūgis, ką jie ėdė ir kodėl išnyko.

Žiloje senovėje

184-215 puslapiai

Leiskis į jūrų žygį su vikingais, pasidairyk po spalvingą Timbuktu turgų ir susipažink su žmonėmis, išradusiais tualetinį popierių!

Rodyklė

216-223 puslapiai

Čia rasi svarbiausių šioje knygoje vartojamų žodžių sąrašą ir puslapių, kuriuose jų ieškoti, numerius.

Žemės drebėjimai

Paprastai žemė po kojomis yra kieta ir nejudri, tačiau per žemės drebėjimą ji juda ir dreba.

Dauguma žemės drebėjimų...

vyksta tik tam tikrose pasaulio vietose.

trunka tik kelias sekundes.

yra nepavojingi ir neįtampa.

Tačiau kai kurie žemės drebėjimai yra galingesni.

Jie gali sudrebinti pastatus...

ir net juos sugriauti.

Vietoviu, kuriose žemės drebėjimai vyksta dažnai, gyventojai žino, ką daryti prasidėjus stipriam drebėjimui...

Kambaryje saugiausia palįsti po stalo ir išsikibti jam į koją.

Lauke saugiausia būti atviroje erdvėje, toliau nuo medžių ir pastatų.

Žemės drebėjimai jūroje kartais sukelia milžiniškas bangas, vadinamas cunamiais. Jos gali užlieti didžiulius sausumos plotus, pakelti nušluodamos miestus ir pasėlius.

Saulės sistema

Žemė yra viena iš aštuonių planetų, kurios sukasi aplink Saulę. Saulė ir šios planetos sudaro Saulės sistemą.

Merkurijus

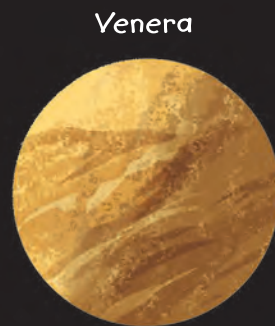

Žemė

Tai yra Mėnulis, Žemės palydovas. Kitos planetos irgi turi palydovus.

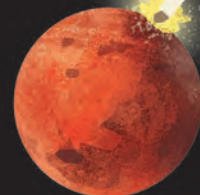

Saulė

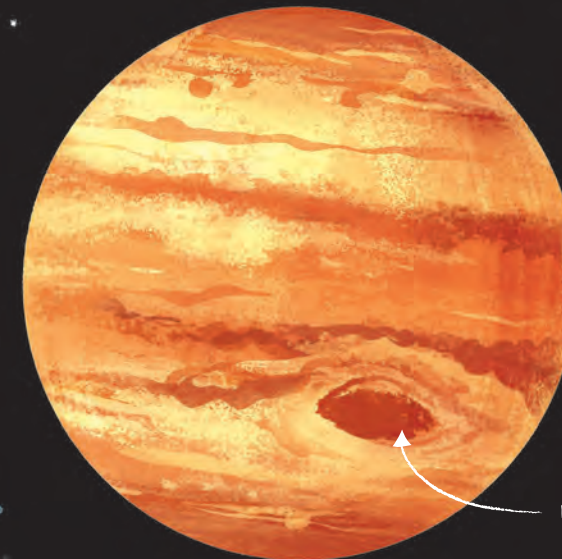
Venera

Venerą gaubia tiršti nuodingi debesys.

Marsas

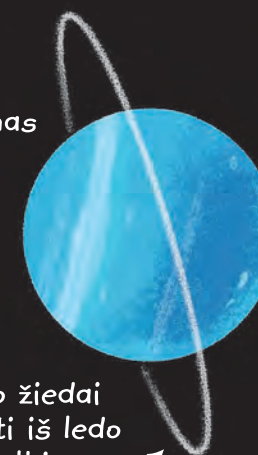
Kartais į planetas atsitrenkia kosminės uolienos.

Jupiteris

Jupiteris yra didžiausia planeta. Jis turi daugiau nei 60 palydovų.

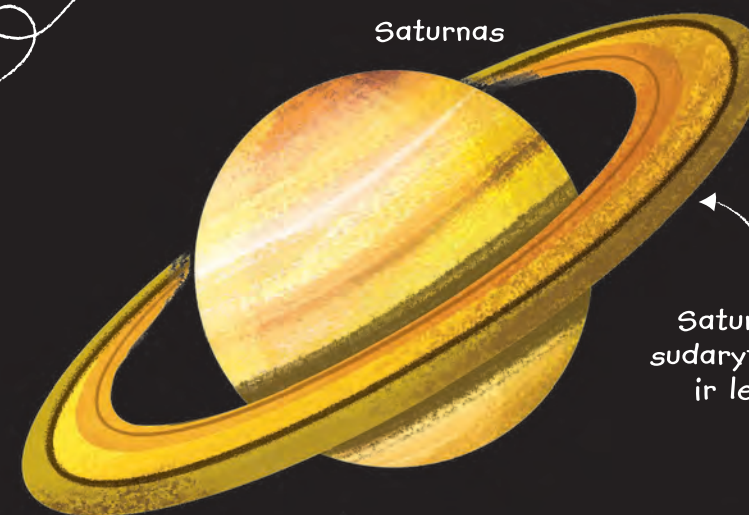
Didžioji raudonoji dėmė yra milžiniška audra.

Uranas

Urano žiedai sudaryti iš ledo ir dulkių.

Asteroidų juosta – tai didžiulė kosminių uolienu grupė.

Saturnas

Saturno žiedai sudaryti iš uolienu ir ledo luitų.

Jupiteris, Saturnas, Uranas ir Neptūnas neturi kieto paviršiaus, juos sudaro dujos arba skystis.

Neptūnas

Kometa – tai apvalus dujų, dulkių ir ledo luitas.

Ji turi švytinčią uodegą.

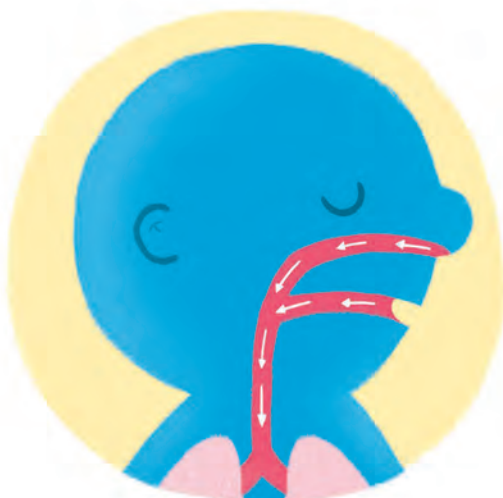
Nykštukinė planeta Plutonas

Gilus kvēpavimas

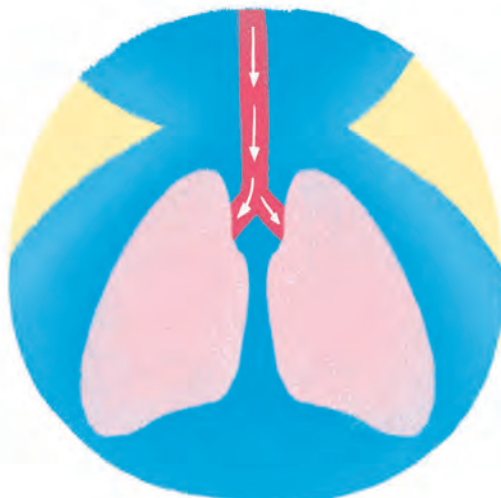
Kvēpuodamas i organismā itrauki deguonies, reikalingo visoms gyvoms būtībēm. Kvēpuoji visada, net miegodamas.

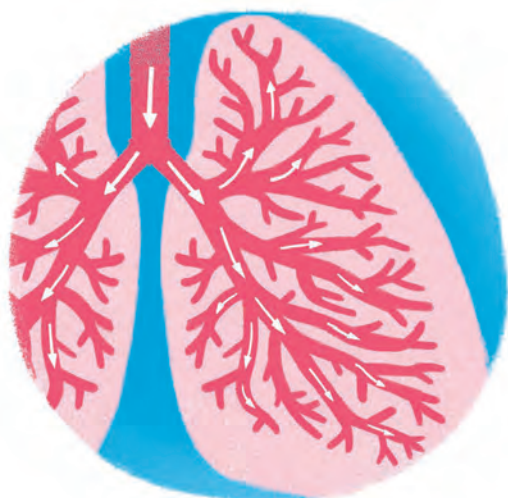
Žmonės įkvėpia per nosį arba burną.

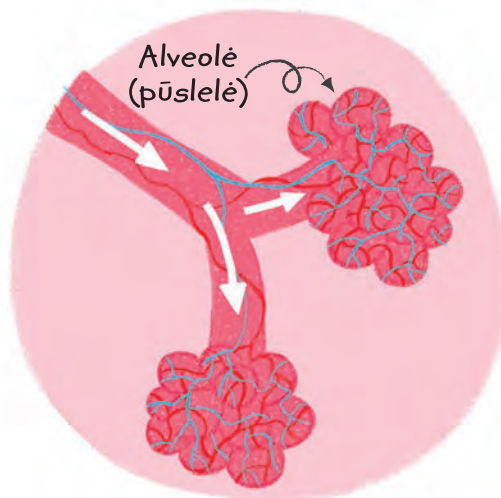
Iš ten oras keliauja trachėja.

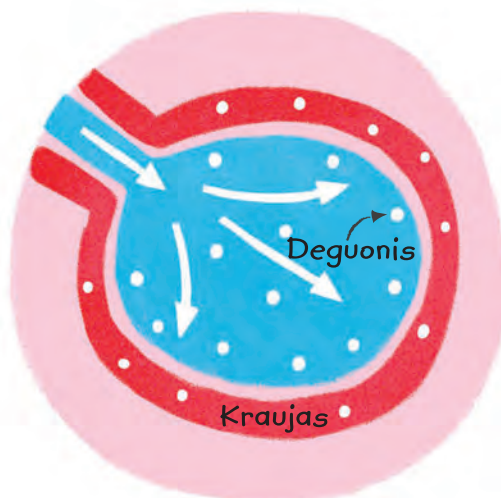
Toliau – į porą korytų organų, vadinamų plaučiais.

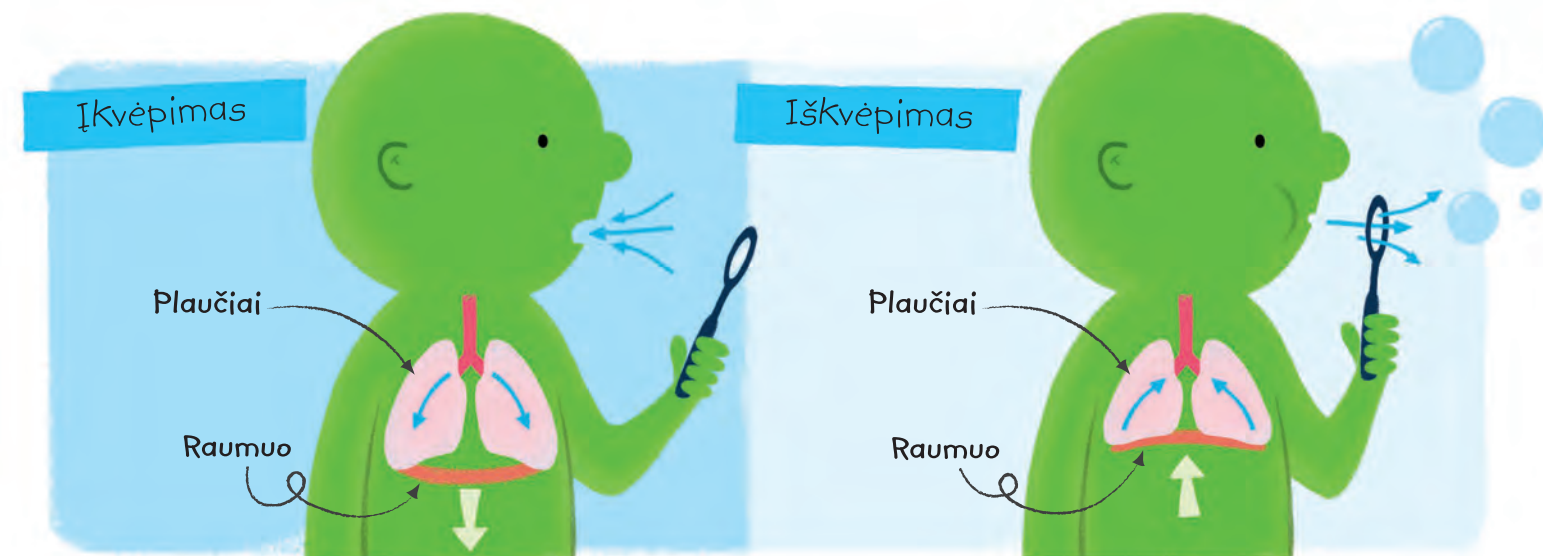
Oras sklinda vis plonesniais vamzdeliais...

į mažytes pūsleles, dar vadinamas alveolėmis.

Jose iš oro ištrauktas deguonis patenka į kraują.

Po plaučiais esantis raumuo juda aukštyn žemyn ir padeda kvėpuoti. Jam nusileidus, plaučiai prisipildo oro, o pakilus aukštyn – ištuštėja.

Iškvėpi orą, kurio organizmui nebereikia.

Kosėji, kad iš plaučių pašalintum nešvarumus.

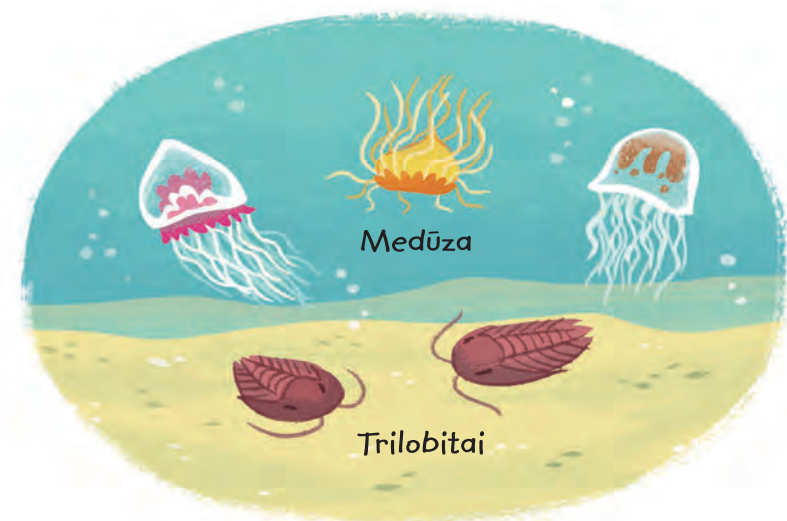
Čiaudėji, kad išsivalytum nosį.

Sportuodami žmonės kartais pritrūksta oro. Taip nutinka todėl, kad sportuojant kūnas sunkiai dirba ir jam reikia daugiau deguonies.

Iš kur atsirado dinozaurai?

Dinozaurai – ne pirmieji Žemės gyventojai.
Pirmiau už juos atsirado ropojančios gyvijos,
o iki jų jūrose gyveno vandens gyvijos.

Pirmieji gyviai plaukiojo arba plūduriuodavo vandenyje. Jie neturėjo nei rankų, nei kojų.

Žuvys su plaukmenimis – pirmieji gyvūnai, išlipę į sausumą.

Kai kurie pirmieji sausumos gyventojai turėjo žvynus kaip dinozaurai. Kojos jiems augo iš šonų, ir jie šliaužiojo vilkdami pilvą žeme.

Praėjus labai daug metų, Žemėje atsirado pirmieji dinozaurai kartu su daugybe kitų gyvūnų. Šie dinozaurai vaikščiojo stačiomis – ant dviejų kojų.

Jūreiviai ir plėšikautojai

Šiaurės Europoje gyveno žmonės, vadinami vikingais. Jie garsėjo kaip nuožmūs kariai, bet taip pat dirbo žemę, užsiėmė amatais ir buvo puikūs jūreiviai.

Išnaudoję visą žemdirbystei tinkamą žemę, vikingai suskubo ieškoti naujų galimybių.

Kai kurie paliko savo ūkius, išmoko amato ir paskui juo vertėsi.

Kiti išvyko gyventi į svečias Europos šalis ar net į Šiaurės Ameriką.

O štai vikingai pirkliai nuklysdavo net iki Bagdado miesto Irane.

Prieš įsikurdami naujoje vietoje, vikingai dažniausiai užpuldavo ir nusiaubdavo vietinius kaimus ir miestelius, įkalindavo jų gyventojus ir susigrobdavo jų turta.